

בית הכנסת אור זרוע

בית הכנסת אור זרוע

בית הכנסת אור זרוע

מידע כללי

סוג	בית כנסת
כתובת	רחוב שמואל רפאלי 3, נחלאות
מיקום	ירושלים
מדינה	ישראל ישראל
זרם	ספרדים
רב בית הכנסת	הרב עמרם אבורביע

נוסח תפילה נוסח הספרדים

מידע על ההקמה

תקופת הבנייה	1926–1927
תאריך פתיחה רשמי	1927
חומרי בנייה	אבן ירושלים
סגנון אדריכלי	אדריכלות ספרדית צפון-אפריקאית

קואורדינטות 31°46′50″N 35°12′45″E﻿ / ﻿31.78056°N 35.21250°E﻿ / 31.78056; 35.21250   http://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?pagename=בית הכנסת אור זרוע&language=he

בית הכנסת אור זרוע הוא בית כנסת ברחוב שמואל רפאלי 3, בשכונת נחלאות שבירושלים, ישראל שנוסד ב-1926 על ידי הרב עמרם אבורביע, פעיל ציוני וחבר במשמר העם לפני קום המדינה עבור קהילת ה"מערבים" (יהדות צפון אפריקה). בית הכנסת אור זרוע נקרא על שמו של בית המדרש שניהל אביו הרב שלמה אבורביע בתוך העיר העתיקה בירושלים. כמו כן, הוכרז המבנה כ"מבנה בעל ערך אדריכלי או היסטורי" על ידי עיריית ירושלים לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965^[1].

תיאור המבנה

בית הכנסת אור זרוע הוא מבנה דו קומותי הבנוי על גבעה, בשכונת נחלאות שבמרכז ירושלים. ככל מבנה ציבורי בירושלים, גם קירותיו החיצוניים של אור זרוע מצופים באריחים של אבן ירושלים. קומת הכניסה נבנתה כמקום מגורי רב בית הכנסת וראש הקהילה, וכיום הוא משמש כגן ילדים. הקומה השנייה של המבנה משמשת כחדר התפילה עצמו, המעוצב באדריכלות ספרדית צפון-אפריקאית טיפוסית, כך שמושבי המתפללים מקיפים את במת בית הכנסת. להיכל התפילה גג גבוה במיוחד, והוא מכיל את עזרת הנשים, וכן חלונות ארוכים בתוך מסגרות אבן המעוקלות וצבעוניות בחלקן העליון^[2].

היסטוריה

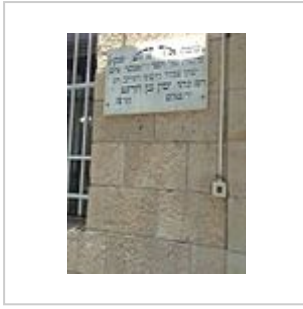
הרב עמרם אבורביע הקים את בית הכנסת כדי לתת מענה למספרם הגדל של משפחות יהודים מגרמניה בירושלים באמצע שנות ה-20 של המאה ה-20 שיצאו מהעיר העתיקה בתהליך שהחל כבר כחצי מאה קודם לבניית בית הכנסת. אבורביע נפגש עם דון ימין בן-הרוש לבניית בית הכנסת. ראש הקהילה במלייה (Don Yamin Ben Harroch), שהיה ידוע בנדיבותו^[3] ושתרם לבסוף את הכסף לבניית בית הכנסת.

ביום חמישי, 26 באוקטובר 1926, הונחה אבן הפינה בטקס בהשתתפות רבנים ספרדים ואשכנזים רבים ואורחים רמי דרג. מנחה טקס הנחת אבן הפינה היה אברהם אלמליח, עיתונאי, פוליטיקאי ולימים חבר הכנסת הראשונה.

בית הכנסת נחנך ב-1927, ואבורביע נשאר רבו בין השנים 1927 ועד 1951, כאשר מונה לרבה של פתח תקווה. בשנים הראשונות הוא חי עם בני משפחתו בקומת הקרקע בבית הכנסת, שנבנה במיוחד כמקום מגוריו של הרב, עד שעבר לביתו החדש בסמוך. לאחר מכן עברו להתגורר בה גבאי בית הכנסת, חיים קובי ומשפחתו למשך כ-40 שנים נוספות. בית הכנסת שימש במקביל לבית תפילה גם כבית מדרש, והתקיימו בו לימודי דת. כמו כן, שימש ב-1931 כקלפי בבחירות לוועדת עדת הספרדים בירושלים^[4]. קהילת בית הכנסת אור זרוע נחלת אחים השתתפה בפעילות צדקה ותרמה לבית החולים "משגב לדרך" בירושלים. פעילות נדבה זאת תועדה ב דין וחשבון של בית החולים הכללי "משגב-לדרך" בירושלים (בעיר העתיקה) לשנת תרצ"א. ב-1997 קבע השופט ורדימוס זיילר, נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, כי בניין בית הכנסת מוכרז ומוצהר כהקדש^[5].

גלריה

דלת הכניסה לקומת לוחית זיכרון לזכר הקרקע של בית תרומתו של ימין הכנסת, מעוטר במגן בן-הרוש לבניית בית דוד ובמילה "ציון". הכנסת.

פרוכת בבית הכנסת. לוחית זיכרון לרב בית הכנסת הראשון עמרם אבורביע.

תרומת תשרי תר"ץ של מתפללי בית הכנסת "אור זרוע" נחלת אחים, על ידי הרב עמרם אבורביע עבור בית החולים הכללי "משגב לדך" בירושלים לפי רשימת הנדבות

ראו גם

- היציאה מן החומות
- "אור זרוע ירושלים - מליה שני בתי כנסת", "ברית" כתב העת של יהודי מרוקו, אות ברית קודש, עורך אשר כנפו, חוברת 34 עמודים 72–80, שנת 2016.
- אתר נתיבי עם (<https://netivei-am-net.com>)

קישורים חיצוניים

 מדיה וקבצים בנושא בית הכנסת אור זרוע בוויקישיתוף

הערות שוליים

1. רשימת המבנים באתר נבו (https://www.nevo.co.il/Law_word/law10/yalkut-3712.p) (df) , עמוד 306, סעיף (2)

2. תיאור בית הכנסת ותמונות החלונות (<http://www.nahlaot.co.il/>בית-כנסת-אור-זרוע.html),

מתוך אתר www.nahlaot.co.il

3. ירית אבן פנה לבנין בית כנסת (https://www.nli.org.il/he/newspapers/dhy/1926/10/27/01/article/27?&dliiv=none&e=-----he-20--1--img-txIN%7ctxTI-----1&utm_source=he.wikipedia.org&utm_medium=referral&utm_campaign=%22%D7%91%D7%99%D7%AA+%D7%94%D7%9B%D7%A0%D7%A1%D7%AA+%D7%90%D7%90%D7%A8+%D7%96%D7%A8%D7%95%D7%A2%22&utm_content=itonut),

דואר היום, 27 באוקטובר 1926

4. הבחירות לועד עדת הספרדים בירושלים (https://www.nli.org.il/he/newspapers/dhy/1931/02/06/01/article/8?&dliiv=none&e=-----he-20--1--img-txIN%7ctxTI-----1&utm_source=he.wikipedia.org&utm_medium=referral&utm_campaign=%22%D7%91%D7%99%D7%AA+%D7%94%D7%9B%D7%A0%D7%A1%D7%AA+%D7%90%D7%90%D7%A8+%D7%96%D7%A8%D7%95%D7%A2%22&utm_content=itonut),

דואר היום, 6 בפברואר 1931

5. החלטת השופט זיילר (<https://www.justice.gov.il/Units/RasutHataagidim/ChukimTaka>)

 (not/ApakVsHarush.pdf)